

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oblastní odbor Planá nad Lužnicí, ČSLA 23, 391 11 Planá nad Lužnicí

Planá nad Lužnicí 16. 6. 2014

čj. UKZUZ 045672/2014

Zpráva č. 12 oblastního odboru PLANÁ NAD LUŽNICÍ o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 9. – 15. 6. 2014

1. Počasí

Začátkem týdne bylo velmi teplé až tropické počasí, na mnoha místech padaly teplotní rekordy. Bylo převážně jasno, slunečno s ranními teplotami 15 – 18 °C, odpolední vystupovaly ke 30 až 35 °C. Ve středu přechod fronty s lokálními bouřkami, v okrese Pelhřimov (Lukavec) bylo naměřeno 52 mm srážek s kroupami, které způsobily silné poškození porostů, v okrese Třebíč (Pyšel) spadlo 35 mm srážek taktéž s kroupami. Koncem týdne došlo k mírnému ochlazení na 25° C.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Pokračují senážní práce luk, jetelů a jetelotrav. Pšenice ozimé jsou ošetřovány fungicidně proti klasovým chorobám. Porosty sadbových brambor jsou ošetřovány proti přenašečům viróz. V sadech, i přes intenzivní ošetřování insekticidy, přetrvává stále silný výskyt obaleče jablečného (*Cydia pomonella*). Při náhodných průzkumech v okresech Jindřichův Hradec (Staré Hobzí), Tábor (Klenovice), České Budějovice byl v lipových alejích zjištěn výskyt hnízd housenek bourovce březového (*Eriogaster lanestris*). Začátkem června byl zaznamenán první nálet můry kapustové (*Polia oleracea*) a osenice polní (*Agrostis segetum*) a první letový vrchol u osenice vykřičníkové (*Agrostis exclamatoris*) ve světelném lapači v okrese Jihlava (Bohuslavice).

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 61-73 BBCH)

Porosty pšenic se nacházejí v růstové fázi počátku květu: první prašníky viditelné až po fázi časně mléčné zralosti.

Slabý výskyt padlí pšenice (*Blumeria graminis* f. sp. *tritici*) na listech byl pozorován v okrese Třebíč (Březník, 10.6., Valdík, 11.6.), Tábor (Bechyňská Smoleč, 10.6., Kladruby, 12.6.), Pelhřimov (Bákovice, 12.6.), České Budějovice (Dasný, 12.6.), Jindřichův Hradec (Budíškovice, 12.6.).

Zjišťování výskytu padlí pšenice se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě.

Ošetření proti padlí pšenice se provede u pozemků při 10% a vyšším napadení rostlin, obvykle v růstové fázi 25 - 32. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových

chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** na listech byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 13.6.), Jihlava (Velký Beranov, 12.6.). Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem konidioforů a konidií **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 51 se odebere střídavě 4., 5., a 6. list shora. V RF 71 se odebere střídavě 2., 3. a 4. list shora. Práh škodlivosti je 5 – 50 % listů s výskytem konidií.
Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech byl zjištěn v okrese Třebíč (Březník, 10.6., Valdík, 11.6.), Strakonice (Krtý u Strakonice, 11.6.), Jihlava (Velký Beranov, 12.6.), Pelhřimov (Bácovice, 12.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid – pomocí stereoskopické lupy. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. V RF 71 se odebere střídavě 2. a 3. list shora. Ošetření se doporučuje od 12 až 50 % listů s výskytem pyknid.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Střední výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** na listech byl zjištěn v okrese Písek (Lučkovice, 13.6.), slabý výskyt v okrese Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6., Strmilov, 10.6., Budíšovice, 12.6.), Jihlava (Velký Beranov, 12.6.), Tábor (Želeč u Tábora, 13.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Hodnotí se počet listů s výskytem pyknid **feosferiové skvrnitosti pšenice** – pomocí stereoskopické lupy. V RF 51 se ve vzorku střídavě odebere 3. a 4. list shora. V RF 71 se odebere střídavě 2. a 3. list shora. Práh škodlivosti je 12 – 50 % listů s výskytem pyknid.

Ochrana viz padlí travní na pšenici.

Slabý výskyt **růžovění klasů pšenice (*Giberella* spp.)** byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 13.6., kde se projevilo zbělení jednotlivých klásků /částečná hluchost klasů/, Želeč u Tábora, 13.6.), Třebíč (Březník, 10.6.).

Zjišťování výskytu se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). V RF 75-85 se sleduje napadení klasů.

Slabý výskyt **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** Třebíč (Březník, 10.6.), Strakonice (Krtý u Strakonice, 11.6.), Pelhřimov (Bácovice, 12.6.), Tábor (Kladruby, 12.6.).

Sleduje se napadení 20 rostlin (odnoží) ve fázích 29-30, 31, 37 a 51 BBCH, přítomnost uredií **žluté rzivosti pšenice** na kterékoliv části každé odnože.

Ochrana spočívá v pěstování rezistentních odrůd, včasné ničení výdrolu. Fungicidní ošetření se provádí při výskytu od fáze 31 do fáze 59 BBCH. Ošetření se provádí zpravidla proti celému komplexu chorob listů a klasů.

Slabý výskyt **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6., Budíšovice, 12.6., Děbolín, 13.6.), Třebíč (Březník, 10.6., Valdík, 11.6.), Pelhřimov (Bácovice, 12.6.), České Budějovice (Dasný, 12.6.), Písek (Lučkovice, 13.6.), Tábor (Želeč u Tábora, 13.6., Řípec, 13.6.).

Slabý výskyt **kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorován v okrese České Budějovice (Dasný, 12.6.), Jindřichův Hradec (Děbolín, 13.6.).

Slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** zaznamenán v Jindřichův Hradec (Budíškovice, 12.6., Děbolín, 13.6.), Třebíč (Valdík, 11.6.), Pelhřimov (Bákovice, 12.6.), České Budějovice (Dasný, 12.6.), Písek (Lučkovice, 13.6.), Tábor (Želeč u Tábora, 13.6., Řípec, 13.6.).

Pozorování mšic na pšenici se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69 až 70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Ochrana proti listovým mšicím u ozimé pšenice se doporučuje na konci květu na porostech, na nichž se v době květu zjistí 25 a více mšic v průměru na jednu odnož.

Slabý výskyt poškození klasů housenkami **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** byl pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Budíškovice, 12.6.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů). Pro monitorování škůdce lze použít feromonové lapáče.

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN OZIMÝ (RF 69-83 BBCH)

Porosty ozimých ječmenů se nacházejí od fáze konec květu, obsah zrn vodnatý, do fáze časně těstovité (voskové) zralosti.

Slabý výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na listech pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 12.6.), České Budějovice (Dasný, 12.6.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu.

Zahájení ošetření proti spále ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, zpravidla od růstové fáze 37. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídat fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **stéblolamu ječmene (*Oculimacula vallundae*)** pozorován v okrese Tábor (Sudoměřice u Bechyně, 10.6.), Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6.) a Písek (Stráž u Mirotic, 13.6.).

Kontroluje se 20 rostlin při průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá odnož. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Ochrana: vyhnout se zbytečně časnému setí ozimů. Podporou rozkladu posklizňových zbytků se omezuje zdroj infekce. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů, které mají účinnost i na listové choroby. Aplikaci je nutno provést v růstové fázi 30 až 32 BBCH (tj. počátek sloupkování až fáze 2. kolénka) při napadení 15 až 25 % hlavních odnoží, nebo když více než 15 % rostlin vykazuje příznaky napadení pod 1. sloupnutou pochvou. Aplikací růstových regulátorů je možno redukovat ztráty, které by vznikly případným polehnutím.

Slabý výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Giberella spp.*)** na stéblech byl zaznamenán v okrese Tábor (Řípec, 13.6.).

Sledování a ochrana viz stéblolam ječmene.

Slabý výskyt **kyjaty osenní (*Sitobion avenae*)** na listech pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Deštná u Jindřichova Hradce, 10.6., Horní Žďár u Jindřichova Hradce, 13.6.).

Slabý výskyt **kyjaty travní (*Metopolophium dirhodum*)** pozorován v okrese Tábor (Dolní Hořice, 12.6.), Jindřichův Hradec (Horní Žďár u Jindřichova Hradce, 13.6.) a Písek (Stráž u Mirotic, 13.6.).

Slabý výskyt **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** zaznamenán v okrese Pelhřimov (Lipice, 5.6.), Tábor (Dolní Hořice, 12.6.), Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6.).

Pozorování mšic na ječmeni se provádí více než 20 m od okraje porostu. Kontroluje se 50 odnoží. Hodnotí se počet jedinců (dospělců a nymf) každého druhu zvlášť. Za škodlivý výskyt se považuje výskyt 3-5 mšic na 1 odnož.

Ochrana klasů: optimální termín ochrany je od konce květu do začátku tvorby obilky (69 až 70 BBCH). V této době se ošetří porosty s výskytem 3-5 a více mšic v průměru na 1 klas.

Ochrana proti listovým mšicím u ozimé pšenice se doporučuje na konci květu na porostech, na nichž se v době květu zjistí 25 a více mšic v průměru na jednu odnož.

Slabý výskyt min **obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*)** na listech byl pozorován v okrese Jihlava (Malý Beranov, 12.6.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10 míst x 10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10 míst x 10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

JEČMEN JARNÍ (55-71 BBCH)

Porosty se nacházejí od fáze střed metání, báze ještě v pochvě, do fáze kdy první zrna dosáhla své konečné velikosti.

Padlí ječmene (*Blumeria graminis*) slabý výskyt na listových čepelích byl zaznamenán v okresech Třebíč (Kralice nad Oslavou, 10.6.) a Tábor (Opařany, 10.6.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí ječmene (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží).

Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Obvykle od růstové fáze 30 BBCH.

Slabý výskyt **sítovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** pozorován v okrese Tábor (Opařany, 10.6.), Třebíč (Pyšel, 9.6., Střítež u Třebíče, 13.6., Sudice u Náměště nad Oslavou, 10.6.).

Zjišťování výskytu sítovité skvrnitosti ječmene se provádí při úhlopříčném průchodu porostem, kdy se kontroluje 20 rostlin (10 míst x 2 rostliny). Určí se počet rostlin s příznaky výskytu (sítované hnědé skvrny na listech) na listové čepeli a pochvě.

Zahájení ošetření proti sítovité skvrnitosti ječmene se provádí u pozemků při 5% a vyšším napadení rostlin, od růstové fáze 30. Pozdější zásahy jsou zpravidla kombinací proti komplexu listových chorob. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Slabý výskyt **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** na listech pozorován v okresech Třebíč (Střítež u Třebíče, 13.6.) a České Budějovice (České Budějovice, 12.6.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt vajíček a larev **kohoutků (Oulema spp.)** pozorován v okrese Třebíč (Kralice nad Oslavou, 2.6., Střítež u Třebíče, 13.6., Pyšel, 9.6.) a Písek (Lučkovice, 12.6.), Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6.).

Sledování a ochrana viz kohoutci na pšenici.

Slabý výskyt **kyjaty osenní (Sitobion avenae)** na listech pozorován v okrese Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6.), Třebíč (Střítež u Třebíče, 13.6., Kralice nad Oslavou, 10.6., Pyšel, 9.6.).

Slabý výskyt **kyjaty travní (Metopolophium dirhodum)** pozorován v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 10.6.), Písek (Lučkovice, 12.6.).

Slabý výskyt **mšice střemchové (Rhopalosiphum padi)** zaznamenán v okrese Písek (Lučkovice, 12.6.), Jindřichův Hradec (Pleše, 10.6.), Třebíč (Pyšel, 9.6.).

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

Slabý výskyt min **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** na listech byl pozorován v okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 13.6.), Písek (Lučkovice, 12.6.) a Jindřichův Hradec (Deštná, 13.6.), zde byl zároveň pozorován první výskyt housenky.

Sledování a ochrana viz ječmen ozimý.

V okrese Třebíč (Střítež u Třebíče, 13.6.) zjištěny výskyty **třásněnky ostnité (Limothrips denticornus)** a **klopušky červené (Lygus pratensis)**.

KUKUŘICE (RF 16-30 BBCH)

Porosty mají od šesti listů do počátku prodlužovacího růstu.

Zatím nezjištěn výskyt škodlivých organismů. Od 20. června budou vyvěšeny na pozorovacích bodech feromonové lapače na záchyt dospělců **bázlivce kukuřičného (Diabrotica virgifera)**.

Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic, přednostně na pozemcích oseťých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lemových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

Dospělci **zavíječe kukuřičného (Ostrinia nubilalis)** dosud nebyly ve světelných lapačích zachyceny.

Preventivní metodou ochrany je dodržování osevního postupu (nepěstovat kukuřici po kukuřici) a hluboká orba.

Účinnost chemické a biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapačů jsou pravidelně aktualizovány na webových stránkách ÚKZÚZ: <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/nalety-skudcu-do-svetelnych-lapacu.html>

Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených snůšek začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavě pigmentovanou hlavou.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 63-67 BBCH)

Růstová fáze od 30% květů otevřeno, do fáze dokvétání.

První výskyt **plísně hrachu (*Peronospora pisi*)** byl zjištěn v okrese Strakonice (Modlešovice, 10.6.).

V RF 31 – 79 se při průchodu porostem prohlédne 50 úponků a palistů (na deseti místech vždy 5 úponků a palistů) a zjišťuje se počet napadených úponků a palistů.

Preventivní ochrana spočívá v používání zdravého osiva, správné agrotechnice, odstup v osevním sledu 4-5 let, regulace zaplevelení. Přímá ochrana – moření osiva, fungicidní ošetření. Ošetření se doporučuje při 10 – 30% napadení. Ošetřuje se při ohrožení, nejpozději při zjištění prvního výskytu.

Silný výskyt dospělců **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** byl pozorován v okrese Strakonice (Modlešovice, 10.6.) a slabé výskyty v okresech Třebíč (Ocmanice, 11.6.), Tábor (Opařany, 10.6.), Jindřichův Hradec (Klenov, 13.6.), Jihlava (Velký Beranov, 12.6.).

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10-ti místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

První úlovky **obaleče hrachového (*Cydia nigricana*)** zachyceny v okrese Tábor (Opařany, 10.6.), Jindřichův Hradec (Klenov, 13.6.) a Třebíč (Ocmanice, 11.6.).

Monitoring letu imag se provádí pomocí feromonových lapačů, 2x týdně se zaznamenává počet odchycených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření musí být cíleno proti líhnoucím housenkám, ošetřuje se tedy 7-10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (75-79 BBCH)

Porosty řepky jsou ve fázi, kdy 50 % šešulí dosáhlo druhově, resp. odrůdově specifické velikosti až po fázi téměř veškeré šešule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti.

Slabý výskyt **černě řepkové (*Alternaria brassicae*)** na šešulích byl pozorován v okrese Pelhřimov (Bácovice 12.6.), Tábor (Řípec, 13.6., Želeč u Tábora, 13.6.), Třebíč (Smrk na Moravě, 11.6.).

Při průchodu porostem se na 10 místech prohlédnou vždy 2 za sebou rostoucí rostliny, z každé rostliny se hodnotí 2 listy. Ošetření se doporučuje při 5 až 15 % napadených listů v době květu.

Preventivní ochranou je setí zdravého osiva, kvalitní zaorání posklizňových zbytků a zabránění poškození rostlinných pletiv. Přímou ochranou je moření osiva a fungicidní ošetření v době květu.

První výskyt verticiliového vadnutí řepky (*Verticilium albo-atrum*) byl pozorován v okrese Písek (Jarotice, 13.6.), Tábor (Želeč u Tábora, 13.6.).

Kontroluje se 20 rostlin, hodnotí se výskyt příznaků napadení na hlavním stonku.

Preventivní ochrana – likvidace posklizňových zbytků. Přímá ochrana se neprovádí.

Slabý výskyt mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*) na šešulích byl zaznamenán v okrese Pelhřimov (Pelhřimov, 12.6.), Třebíč (Březník, 10.6.).

Kontrolují se všechna plodenství na 50 rostlinách a zjišťuje se % napadených plodenství 100 a více mšicemi při dokvétání: RF 67 – 69.

Chemické ošetření je účelné do 10 dnů po odkvětu. Později je neúčelné.

Výskyt larev bejlomorky kapustové (*Dasineura brassicae*) v šešulích byl zjištěn téměř na všech pozorovacích bodech.

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2 krát týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Ošetření se doporučuje při zjištění 1 samičky na 4 rostliny.

MÁK SETÝ (RF 45 BBCH)

Porosty máku jsou shodně ve fázi mladého poupěte.

Slabý výskyt plísně máku (*Peronospora arborescens*) byl zjištěn v okrese Třebíč (Studenec u Třebíče, 11.6., Třesov, 11.6.), Jindřichův Hradec (Klenov, 13.6.).

Pozorování se provádí v době od začátku stonkování do začátku květu, kontroluje se 100 rostlin (na 10 místech 10 za sebou rostoucích rostlin). Škodlivý výskyt je 2 – 5 % napadených rostlin.

Ochrana: moření osiva, střídání plodin, řidší porosty.

První výskyt pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*) byl pozorován v okrese Třebíč (Studenec u Třebíče, 11.6., Třesov, 11.6.), Tábor (Kajetín, 12.6.).

Při průchodu porostem se na deseti místech prohlédne vždy 10 za sebou rostoucích rostlin. Zjišťuje se % napadení rostlin.

Ochrana: fungicidní ošetření od období krátce před květem, nejpozději do konce květu. Ošetření se doporučuje v RF 40 – 52 při výskytu 2 – 5 % napadených rostlin, v RF 70 – 80 při výskytu 5 – 8 % napadených rostlin.

SLUNEČNICE ROČNÍ (RF 31 BBCH)

Porost na pozorovacím bodě v okrese Tábor je v růstové fázi 1. internodium viditelné.

První výskyt mšice slívové (*Brachycaudus helichrysi*) pozorován v okrese Tábor (Jeníčkova Lhota, 13.6.).

OKOPANINY

BRAMBORY (RF 35-51 BBCH)

Porosty brambor jsou od fáze plný prodlužovací růst (cca 25 cm) do fáze rostlina začíná tvořit poupata.

Silný výskyt dospělců mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*) na listech byl zjištěn v okrese České Budějovice (Chlumeč, 12.6.), slabé výskyty dospělců a vajíček pozorovány v okresech: Třebíč (Ocmanice, 11.6., Jaroměřice nad Rokytnou, 9.6.),

Jindřichův Hradec (Deštná u Jindřichova Hradce, 10.6., Kardašova Řečice, 13.6.), Písek (Lučkovice, 13.6.), Jihlava (Velký Beranov, 13.6.), Tábor (Oblajovice, 12.6.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

První výskyt **plísně bramboru (*Phytophthora infestans*)** pozorován v okrese Tábor u zahrádkářů.

Informace k ošetření proti plísni bramborové a další informace naleznete v programu „Prognóza plísně bramboru“, který je dostupný na internetových stránkách ÚKZÚZ:

<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/skodlive-organismy/prognozy-vyskytu-so-na-uzemi-cr/vyskyt-plisne-bramboru.html>

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 73-74 BBCH)

Jabloně jsou ve fázi druhého opadu plodů (červnový), do fáze průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T).

Slabý výskyt **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** pozorován v okrese Prachatice (Vodice u Lhenic, 12.6.)

Včasné a opakované mechanické odstraňování primárně napadených částí stromů („pomoučené“ listové a květní růžice) omezí sekundární šíření padlí. Chemická ochrana vyžaduje pravidelná fungicidní ošetření v intervalu 7-10 dnů od fenofáze BBCH 56-57 (stadium růžového poupěte) až do poloviny července.

Slabý výskyt **strupovitosti jabloní (*Venturia inaequalis*)** byl pozorován v okrese Prachatice (Vodice u Lhenic, 12.6.) a Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 9.6.).

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekce, příp. jako kombinací obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5) 7 až 10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí. Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1 až 2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvateľnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémové a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla, šestý den nebo další dny po předchozím ošetření.

Silný výskyt samců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** zachycen v okrese Prachatice (Krtely, 13.6.), České Budějovice (Temelín, 12.6.), Pelhřimov (Humpolec, 13.6.), Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 12.6.), střední výskyt v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 12.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 12.6.), České Budějovice (Hosín, 9.6.) a slabý výskyt v okrese Tábor (Broučkova Lhota, 10.6.).

Silný výskyt samců **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** sledován v okrese České Budějovice (Temelín, 9.6.), střední výskyt Prachatice (Krtely, 11.6.), Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 12.6.), Jihlava (Polná, 12.6.), České Budějovice (Hosín, 12.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 12.6.).

Slabý výskyt **obaleče růžového (*Archips rosana*)** byl zaznamenán v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 12.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 12.6.), Prachatice (Krtely, 13.6.) a České Budějovice (Temelín, 12.6., Hosín, 9.6.).

Slabý výskyt samců **obaleče zahradního (*Archips podanus*)** zaznamenán v okrese Prachatice (Krtely, 11.6.), České Budějovice (Hosín, 12.6., Temelín, 12.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 9.6.) a Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 12.6.).

Slabý výskyt samců **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)** pozorován v okrese Prachatice (Krtely, 13.6.), Tábor (Měšice u Tábora, 12.6.),

Slabý výskyt samců **obaleče pupenového (*Spilonota ocellana*)** zachycen v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 12.6.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Slabý výskyt **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigerum*)** pozorován v okrese Třebíč (Jaroměřice nad Rokytnou, 9.6.).

Peckoviny

SLIVŮN (RF 73-74 BBCH)

Stromy slivoní jsou ve fázi druhého opadu plodů (červnového) až do fáze průměr plodů do 40 mm, plody vzpřímené (stadium T, spodní strana plodu a stopka tvoří T).

Střední výskyt samců **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapačích byl zjištěn v okrese Jihlava (Polná, 12.6.), slabý výskyt v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 9.6.), Tábor (Soběslav, 10.6., Broučková Lhota, 10.6.), Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 10.6.).

Slabý nálet samců **obaleče východního (*Grapholita molesta*)** do feromonového lapače byl zjištěn v okrese Jihlava (Polná, 9.6., Bedřichov u Jihlavy, 9.6.), slabý výskyt v okrese Jihlava (Bedřichov u Jihlavy, 9.6.), Tábor (Soběslav, 10.6.), Třebíč (Sudice u Náměště nad Oslavou, 10.6.),

Slabý nálet dospělců **obaleče trnkového (*Grapholita janthinana*)** do feromonového lapače zaznamenán v okrese Jihlava (Polná, 9.6.).

Sledování letu dospělců obaleče švestkového a obaleče východního do feromonových lapačů se provádí 2 x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Dospělci létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

Drobné ovoce

JAHODNÍK (RF 87 BBCH)

Porost jahodníku je ve fázi, kdy první plody získávají odrůdově specifické zbarvení

První výskyt antraknózové skvrnitosti jahodníku (*Colletotrichum acutatum*) byl zjištěn v okrese České Budějovice (Hosín, 12.6.).

Pozitivní výskyt šedé hniloby jahod (*Botryotinia fuckeliana*) byl pozorován v okrese České Budějovice (Hosín, 12.6.).

Okrasné dřeviny **LÍPA SRDČITÁ**

Při náhodných průzkumech v okresech Jindřichův Hradec (Staré Hobzí), Tábor (Klenovice), České Budějovice byl v lipových alejích zjištěn výskyt hnízd housenek bourovce březového (*Eriogaster lanestris*) spolu s velkými sepředenými hnízdy, která visí dolů z napadených větví.

SVĚTELNÉ LAPAČE

Ve světelném lapači v Humpolci (okres Pelhřimov) byli ve sledovaném týdnu zachyceni:

Osenice černá C (*Xestia c-nigrum*) - 43 ks

Osenice polní (*Agrotis segetum*) - 1 ks

Osenice vykřičníková (*Mamestra brassicae*) – 10 ks

Ve světelném lapači v Bohuslavicích (okres Jihlava) byli ve sledovaném týdnu zachyceni:

Kovolesklec gama (*Autographa gamma*) – 1 ks

Můra kapustová (*Lacanobia oleracea*) – 1 ks

Můra zelná (*Mamestra brassicae*) – 2 ks

Osenice černá C (*Xestia c-nigrum*) - 4 ks

Osenice polní (*Agrotis segetum*) - 1 ks

Osenice vykřičníková (*Mamestra brassicae*) – 31 ks

Za oblastní odbor zpracovali: Ing. Pavla Fialová a Lukáš Čech